

Ба Шурои диссертационии 6D.KOA-001-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Яқубзода Фируз Нурмат дар
мавзуи «Давлати дуняйӣ ва ҳусусиятҳои муҳимми он дар замони
тағиیرпазирии ҷомеа (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» аз
рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои
сиёсӣ

Барои Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳтани низоми давлатдории дуняйӣ
таҷрибаи нав буда, мавриди таҳқиқ қарор додани он аз ҷониби муҳақиқи
ҷавон иқдоми саривақтӣ ва созанд мебошад.

Мақсади асосии рисоларо таҳлилу баррасӣ ва омӯзиши давлати
дуняйӣ, ҳусусиятҳо ва масъалаҳои асосии дурнамои инкишофи давлати
дуняйӣ дар замони муосир, шаклгирӣ Тоҷикистон ба сифати давлати
дуняйӣ ташкил медиҳад.

Барои амалисозии мақсадҳои асосӣ диссертант ҳалли масъалаҳо ва
вазифаҳои гуногунро ҳадафи хеш қарор додааст. Ба монандӣ, муайян
намудани зарурат ва аҳамияти таҳқиқу таҳлили илмӣ ва концептуалии
давлати дуняйӣ, ҳусусиятҳо ва масъалаҳои асосии дурнамои инкишофи он;
таҳлили асосҳои сиёсии мазмун ва мундариҷаи давлати дуняйӣ ва
муайянкунии асосҳои ташаккули он; таҳлили ҳусусиятҳои рушди низоми
давлатдории дуняйӣ дар шароити соҳибистиклолӣ ва ғайраҳо.

Дар таҳқиқоти рисолаи диссертационӣ, муаллиф бештар ба
муқаррарот ва ҳулосаҳои назариётчиёни илмҳои сиёсӣ, муҳаққиқони
барҷастаи ғарб, рус, тоҷик ва ғ, ки бевосита ба мавзуи таҳқиқотӣ рӯвари
намудаанд, такя кардааст. Ба таҳлили адабиёти илмӣ, ки ба омӯзиши
равандҳои сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шуда, дар онҳо
нисбат ба рушди давлати дуняйӣ ва раванди ташаккулӯбии он ҳулосаҳои
илман асоснокшуда баён гардидааст, диққати маҳсус равона шудааст. Дар
баробари ин, корҳои илмии олимон ва муаллифон, ки дар шакли
монографияҳо, дастурҳои таълимӣ, мақолаҳои илмии дар маҷаллаҳои
илмии тақризшаванда, инчунин Паёмҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ
– Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтаррам Эмомалӣ
Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифодаи васеъ
қарор гирифтааст.

Таҳқиқоти мазкур қӯшиши таҳлили сиёсиест баҳри баррасии аҳамият
ва зарурияти низоми давлатдории дуняйӣ дар рушд ва такмилу ташаккули

системаи сиёсии Тоҷикистон, аҳамияти тарҳи давлатдории дунявӣ ба инкишофи стратегии Тоҷикистони навин. Вазъи коркарди илмии мавзӯъ муайян гардида, ба он асос меёбад, ки дар он бори аввал дар илмҳои сиёсии ватанӣ масъалаи раванди ташаккулёбии давлати дунявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди омӯзиш ва таҳқик қарор дода шуда, хусусиятҳои муҳимми он ба таври муккамал нишон дода шудааст.

Боби якуми диссертатсия «Асосҳои назариявию методологии омӯзиши масъалаи давлати дунявӣ» ном дошта, хосиятҳои асосии низоми давлатдории дунявӣ, масъалаҳои назариявӣ ва методологӣ; заминаҳо ва омилҳои асосии шаклгирӣ ва рушди давлати дунявӣ; масъалаҳои асосии инкишофи давлати дунявӣ дар шароити мусир дар сатҳи зарури мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор гирифтааст.

Боби дуюми диссертатсия хусусиятҳои ташаккулёбии давлати дунявӣ дар замони соҳибистиклолӣ унвон гирифта дар доираи се параграф масъалагузори шудааст. Дар ин қисмати диссертатсия муаллиф хусусиятҳои рушду инкишофи давлати дунявиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, меъёрҳои сиёсию ҳукуқии рушди давлати дунявӣ, принсипҳои амалишавии низоми давлатдории дунявӣ, мушкилотҳо ва монеаҳои рушди давлатдории дунявӣ ва роҳҳои бартараф кардани онҳоро мавриди омӯзиш қарор додааст.

Муҳаққиқ вобаста ба мавзуи диссертатсионӣ 16 мақола, аз ҷумла, 8 мақола дар нашрияҳои тақризшавандай КОА – назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 8 мақолаи дигар дар маҷмӯаҳои конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳурияйӣ нашр намудааст, ки ба муҳтавои рисолаи диссертатсионӣ мувофиқат мекунад.

Дар баробари дастовардҳои хуби илмӣ дар автореферати диссертатсия нуқсонҳо ба ҷашм мерасанд, ки ислоҳи онҳо дар комил гардидани мазмуни автореферати рисола мусоидат менамояд:

1. Дар замони мусир, ҳангоми омӯзиш ва таҳлил инъикоси натиҷаҳои бадастомада дар шакли диаграмма, таблитса ва ҷадвалҳо, аҳамияти хосса дорад. Ба инобат гирифтани масъалаи мазкур дар оянда метавонад самаранокии таҳлил ва омӯзишро баланд гардонад.

2. Муаллиф дар зербоби сеюми боби дуюм оиди фаъолияти созмонҳои терористиу экстремистие, ки ба ташаккули низоми давлатдории дунявӣ монеаҳо эҷод мекунанд, ҳарф мезанд. Барои дарки пурраи масъалаи ишорагардида, муайян намудани шумораи бештари созмонҳое, ки раванди ташаккули низоми давлатдории дунявиро мураккаб мегардонанд, беҳтар мешуд.

Новобаста аз чунин норасогиҳо онҳо наметавонанд арзиши илмии таҳқиқоти мазкурро халалдор намоянд.

Автореферати диссертатсияи Яқубзода Фируз Нурмат ба шиносномаи ихтисос ва талаботҳои дигари Комиссияи атетстатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори соҳиб гардидан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мебошад.

Муқарриз:

мунири кафедраи сиёсатшиносии
ДДОТ ба номи С. Айнӣ
номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент

 Бедилзода X.K.

Имзои номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент
Х. Бедилзодаро тасдиқ менамоям.

Сардори РКМ-и ДДОТ ба номи С.Айнӣ Мустафозода А.

Суроғаи муқарриз:

734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 121
Телефон: (+992 37) 224-13-83.

06.02.2023

